

OM KATEGORISERING INOM DET PEDAGOGISKA FORSKNINGSFÄLTET

**Ulrika Haake, Professor i Pedagogik, Umeå
universitet**

Medlem i SWERAs styrelse

UMEÅ UNIVERSITET

VAD HÅLLER FORSKARE INOM DET PEDAGOGISKA KUNSKAPSOMRÅDET PÅ MED... EGENTLIGEN?

Angående vårt inre gränsarbete

UMEÅ UNIVERSITET

VAD DÅ FÖR KATEGORIER?

- Sakkunnigpool med 81 professorer och docenter i Sverige

Efternamn	Förnamn	Titel	Lärosäte	Ämne *	E-post	Sökord 1**	Sökord 2	Sökord 3	Sökord 4	Sökord 5	Länk till personlig sida

*Ämne = Det ämne du är professor i

**Sökord = Ange mellan 1-5 områden där du har din specialkompetens, t.ex. allmändidaktik, skolforskning, genus, policy, arbetslivspedagogik osv

- Områden vi lyfter fram att vi har kunnande/specialkompetens inom säger något om det pedagogiska kunskapsområdet... Men vad?
- $81 \times 5 = 405$ angivna områden (inte alla anger alla fem dock). I underlaget finns 362 angivna områden (= 4,5 sökord i snitt)
- Ulrika fick i uppdrag att försöka kategorisera sökorden för att se vad vi anger att vi håller på med...

ENKEL GRUPPERING AV SÖKORD

- Totalt antal angivna sökord (362)
  - Kunskapsobjekt (257)
  - Empiriskt objekt (53)
  - Teoretiska/metodologiska ingångar (52)

KUNSKAPSOBJEKT (257) TOPPEN!

- Pedagogikformer (30) (specialpedagogik, pedagogisk sociologi, idrottspedagogik, högskolepedagogik)
- Lärande och undervisning (24) (lärandeteori, livslångt lärande, vuxnas lärande, undervisningsutveckling)
- Didaktikformer (23) (ämnesdidaktik av olika slag (15), allmändidaktik (8))
- Policy och styrningsformer (21) (policystudier, reformer, marknadsisering, privatisering, implementering)
- Språk, kommunikation och interaktion (20) (läsutveckling, skrivutveckling, kommunikation-respons)
- Ledarskap, organisation och arbetsliv (19) (rektors/akademiskt ledarskap, lärande i arbetslivet)
- Värdegrund, etik och hållbarhet (18) (moral, inkludering, demokrati, mångfald, social hållbarhet)
- Internationella och komparativa perspektiv (16) (globalisering, interkulturell pedagogik)
- Skolforskningsvarianter (16) (skolutveckling, skolförändring, våld i skolan)

KUNSKAPSOBJEKT (257) BOTTEN!

- Fostran och socialisation (1)
- Handledning (3)
- Delaktighet, barn-studentperspektiv (4)
- Bildning/utbildning (5) (utbildningsvetenskap, bildung, utbildningsplanering)
- Individ och kognition (6) (intelligens, individuella skillnader, särskilt begåvade barn, neurovetenskap)
- Karriär och kompetens (7) (kvalifikation, professionsutveckling, yrkeskarriär, yrkesbanor)
- Pedagogik som vetenskap/disciplin (8)

Mitten:

- IKT, distans och digitalisering (12), Genus, identitet och normalitet (12), Examination, bedömning och utvärdering (12)

EMPIRISKA OBJEKT/KONTEXT (53)

- Lärares arbete (12)
- Förskola (7)
- Högre utbildning (6)
- Lärarutbildning (6)
- Arbetsliv (3)
- Fritidshem (2)
- Klassrum (2)
- VFU (2)
- Utbildning för döva (2)
- Med mera...

TEORETISKA/METODOLOGISKA INGÅNGAR (52)

- Läroplansteori (6)
- Etnografi/etnometodologi (4)
- Diskursanalys/diskursteori (4)
- Kunskapsteori (3)
- Praktiknära forskningsmetod (3)
- Kvalitativ metod (3)
- Grundad teori (2)
- Verksamhetsteori (2)
- Fenomenografi (2)
- Praxeologi (2)
- Övriga enstaka ...

NÅGRA REFLEKTIONER

- Mångfacetterad bild av vad vi håller på med och har kompetens inom.
  - Generiskt – pedagogikspecifikt...
  - Skolan – andra arenor/icke-formaliserat lärande
  - Positivt eller för spretigt? Kärna – periferi - gränser...
- Vad har hänt med t.ex. fostran och socialisation? Är det andra begrepp som används idag?
  - Definition pedagogik (UmU): Pedagogik är en vetenskaplig disciplin, där man bildar kunskap om de processer genom vilka människan formas och förändras i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang. Inom det pedagogiska problemområdet behandlas bland annat olika aspekter av **fostran**, **utbildning**, **lärande**, **undervisning** eller andra påverkansprocesser.
- Svaghet: Sökord på en sakkunniglista, vad säger det om det pedagogiska kunskapsområdet och dess gränser? Vad missas?

ATT DISKUTERA

- Säger denna kategorisering något om det pedagogiska/ utbildningsvetenskapliga kunskapsområdet idag? I så fall vad? Nytt/förlegat mot tidigare? Trender...
- Vad ser ni för möjligheter och utmaningar med den bild av det pedagogiska kunskapsområdet som givits av kategoriseringen?
- Frågor att lyfta i plenum för att diskutera vidare...

